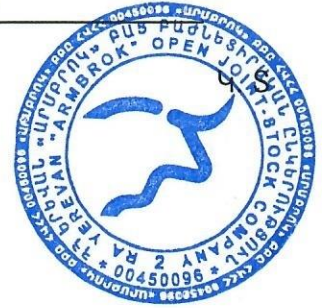
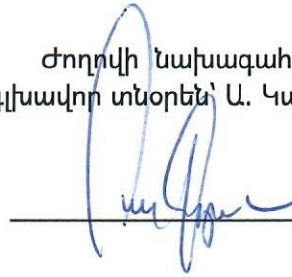

Հաստատվել է «ԱՐՄԲՐՈԿ» ԲԲԸ
բաժնետերերի 04.11.2022թ արտահերթ
ժողովի կողմից:

Ժողովի նախագահ և «ԱՐՄԲՐՈԿ» ԲԲԸ
գլխավոր տնօրեն՝ Ա. Կայֆաջյան

«ԱՐՄԲՐՈԿ»

բաց բաժնետիրական ընկերության

**Արտարժույթի առք ու վաճառքի
գործառնությունների իրականացման
կանոններ
(նոր խմբագրություն)**

«ԱՐՄԲՐՈԿ» բաց բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Ընկերություն) Արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնությունների իրականացման կանոնները մշակված են Հայաստանի Հանրապետության արժեթղթերի շուկան կարգավորող օրենսդրությանը, Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի կողմից ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերին և Ընկերության կանոնադրությանը համապատասխան և կարգավորում են Ընկերության կողմից արտարժույթով դիլերային և բրոքերային գործարքների կատարման գործընթացը:

Կանոն 1. Հասկացություններ

«**Օրենք**». «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքը:

«**Արտարժույթ**». «Արժույթային կարգավորման և արժույթային վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի 3-րդ կետով սահմանված միջոցները:

«**Հաճախորդ**». անձ, որը օգտվում է Ընկերության մատուցած ծառայություններից:

«**Բրոքերային գործարք**». Ընկերության կամ Հաճախորդի անունից և Հաճախորդի հաշվին արտարժույթով կատարվող գործարք:

«**Դիլերային գործարք**». Ընկերության հաշվին և Ընկերության անունից արտարժույթով կատարվող գործարք:

«**Պատվեր**». արտարժույթով գործարքների կնքման նպատակով ներկայացվող Հաճախորդի հանձնարարականը:

«**Սպասարկող բանկ**». բանկ, որում Ընկերությունը ունի դրամային և արտարժույթային հաշիվներ:

«**Բորսա**». «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ:

«**Ներքին գործարք**». արտարժույթի առքի կամ վաճառքի գործարք, որի կողմերն են Ընկերությունը և Հաճախորդը:

«**Արտաքին գործարք**». արտարժույթի առքի կամ վաճառքի գործարք, որում գործարքի մի կողմը Ընկերությունն է կամ Հաճախորդը, իսկ մյուս կողմը որևէ երրորդ անձ է:

Կանոն 2. Հաճախորդի կողմից Պատվերների ներկայացման կարգը

(ա) Հաճախորդի համար և նրա հաշվին արտարժույթով գործարքների կնքման համար հիմք է հանդիսանում միայն մինչև տվյալ գործարքի կնքումը Հաճախորդի կողմից ներկայացված Պատվերը:

(բ) Հաճախորդի կողմից Պատվերները ներկայացվում են Ընկերության գործադիր մարմնի ղեկավարի հաստատած ձևով կամ Հաճախորդի համար նախընտրելի որևէ այլ ֆորմատով, որում սակայն պետք է ներառված լինեն Ընկերության գործադիր մարմնի ղեկավարի հաստատած ձևում լրացման ենթակա բոլոր տեղեկությունները:

(գ) Հաճախորդի կողմից Ընկերությանը ներկայացվող Պատվերը պետք է պարտադիր նշում պարունակի այն մասին թե տվյալ պատվերը ներքին գործարքի կատարման Պատվեր է, թե Արտաքին գործարքի կատարման պատվեր:

(դ) Հաճախորդը Պատվերները ներկայացնում է, դրանցում փոփոխություններ է կատարում կամ պատվերները հետ է կանչում Ընկերության ներդրումային և ոչ հիմնական ծառայությունների մատուցման հետ կապված փաստաթղթաշրջանառության և տեղեկատվության փոխանակման կանոնակարգով սահմանված կարգով:

Կանոն 3. Գործարքների կնքման և կատարման կարգը

(ա) Արտարժույթով բրոքերային գործարքներ կատարելիս Ընկերությունը պետք է՝
1. համոզվի, որ գործարք կատարելու համար Պատվերները պատշաճ կերպով գրանցվել և ներկայացվել են կատարման

2. այլ հավասար պայմաններ ունեցող Պատվերները կատարի ըստ դրանց ստացման հաջորդականության, բացառությամբ, եթե Պատվերի բնութագրիչները կամ շուկայում ստեղծված իրավիճակը դա անհնարին են դարձնում, և

3. Հաճախորդին անհապաղ տեղյակ պահի այն էական դժվարությունների կամ բացասական հանգամանքների մասին, որոնք անհնարին են դարձնում Հաճախորդի Պատվերի ճշգրիտ կատարումը:

- (բ) Հաճախորդի ներկայացրած պատվերները պետք է կատարվեն մինչև տվյալ պատվերի ներկայացման օրվան հաջորդող օրվա ավարտը: Եթե այդ ժամկետում հնարավոր չի լինում կատարել Պատվերը համապատասխան փոխարժեքի բացակայության պատճառով, ապա Պատվերը համարվում է դադարեցված:
- (գ) Հաճախորդի՝ արտարժույթի գնման պատվերի կատարման արդյունքում ստացված արտարժույթային գումարը Հաճախորդի հայեցողությամբ կարող է թողնվել Ընկերությունում Հաճախորդի ունեցած հաշվի վրա կամ վերադարձվել Հաճախորդին, ինչի մասին պետք է նշում պարունակվի Հաճախորդի պատվերում:
- (դ) Եթե Հաճախորդը ցանկություն է հայտնել ետ ստանալ Պատվերի կատարման արդյունքում գնված արտարժույթային գումարը, ապա այն պետք է վերադարձվի Հաճախորդին մինչև Պատվերի կատարման օրվան հաջորդող օրվա ավարտը:
- (ե) Հաճախորդի Պատվերները կատարվում են Ընկերությունում Հաճախորդի ունեցած հաշվի վրա առկա միջոցների սահմաններում:

Ներքին գործարքներ

- (գ) Հաճախորդի պատվերի հիման վրա ներքին գործարքները կատարվում են Հաճախորդի՝ Ընկերությունում ունեցած դրամական միջոցների հաշվում համապատասխան գրառումներ կատարելու (գործարքը գրանցելու) միջոցով:
- (ե) Ներքին գործարքների կատարման նպատակով Ընկերությունը սահմանում է իր կողմից արտարժույթի առքի և վաճառքի փոխարժեքներ՝ առնվազն ըստ յուրաանջյուր այն արտարժույթի, որով Ընկերության Հաճախորդներից որևէ մեկը ունի դրամական միջոցներ: Ներքին գործարքները կատարվում են բացառապես վերը նշված փոխարժեքներով:
- (ը) Եթե Հաճախորդը պատվիրել է կատարել Ներքին գործարք, սակայն Ընկերությունը չունի տվյալ գործարքը կատարելու համար բավարար դրամական միջոցներ, ապա Ընկերությունը կարող է Հաճախորդի Պատվերը կատարել Արտաքին գործարքի միջոցով:
- (թ) Ներքին գործարքի կատարման համար Ընկերությունը Հաճախորդից միջնորդավճար չի գանձում:

Արտաքին գործարք

- (ժ) Արտաքին գործարք կատարելիս ընդհանուր առմամբ ավելի լավ արդյունք ապահովելու նպատակով Ընկերությունը կարող է համախմբել իր Հաճախորդի Պատվերը կամ իր հաշվին կատարվող գործարքն իր մեկ այլ Հաճախորդի Պատվերի հետ և այդ ձևով կատարել դրանք, եթե՝
  1. որևէ Հաճախորդի համար այն չի ապահովում ավելի վատ արդյունք, քան այն դեպքում, եթե նրա Պատվերը կատարվեր առանձին,
  2. ընդհանուր առմամբ այն բխում է Հաճախորդի շահերից:
- (ժա) Եթե Ընկերությունը իր Հաճախորդի Պատվերը համախմբում է իր հաշվին կատարվող գործարքի հետ, ապա այդ համախմբված Պատվերի մասնակի բավարարման դեպքում նախապատվությունը տրվում է Հաճախորդին:

- (ժբ) Ընկերության Հաճախորդների կողմից ներկայացված Պատվերները ենթակա են առաջնահերթ կատարման Ընկերության Դիլերային գործարքների նկատմամբ:
- (ժգ) Արտաքին գործարքները ընկերությունը կարող է կատարել ինչպես Բորսայում, այնպես էլ Սպասարկող բանկերի միջոցով: Հաճախորդի պատվերների կատարման վայրը ընտրելիս Ընկերությունը ղեկավարվում է Ընկերության պատվերների կատարման քաղաքականությամբ:
- (ժդ) Բորսայում գործարքները կնքվում և կատարվում են Օրենքի, դրա հիման վրա ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերի և Բորսայի կողմից սահմանված կանոնների համաձայն:
- (ժե) Սպասարկող բանկի միջոցով գործարքները կատարվում են այդ բանկին փոխարկման հանձնարարական ներկայացնելու միջոցով, որի ձևը, ներկայացման ու կատարման գործընթացը կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ և տվյալ բանկի ներքին կանոնակարգերով:
- (ժզ) Եթե հնարավոր չի լինում Հաճախորդի պատվերը կատարել Բորսայում, կամ այն կատարվում է մասնակիորեն, ապա այն կամ դրա չկատարված մասը պետք է կատարվի Սպասարկող բանկերի միջոցով:
- (ժէ) Արտաքին գործարքի կատարման դեպքում Հաճախորդից գանձվում է միջնորդավճար, որի մեծությունը որոշվում է Ընկերության «Բրոքերային (դիլերային) գործունեության կանոններ»-ի կանոն 8-ով սահմանված սկզբունքներով և կարգով:

Կանոն 4. գործարքների գրանցումը

- (ա) Ընկերությունը գրանցում է Հաճախորդի պատվերով կատարված արտարժույթի առքի կամ վաճառքի ցանկացած գործարք:
- (բ) Կատարված գործարքի մասին գրանցումները կատարվում են Հաճախորդի Պատվերը կատարելուց հետո՝ ոչ ուշ, քան մինչև տվյալ աշխատանքային օրվա ավարտը:
- (գ) Սույն կանոնի (ա) կետի համաձայն կատարվող գրանցումները ներառում են հետևյալ տեղեկությունները.
  1. Հաճախորդի անունը, ազգանունը (անվանումը) և(կամ) Հաճախորդին նույնականացնող համարը,
  2. գործարքի կնքման ամսաթիվը՝ հաջորդաբար նշելով օրը, ամիսը և տարին,
  3. Գնվող և վաճառվող արժույթները (ISO կոդը)
  4. փոխարժեքը,
  5. Գործարքի գումարը (գնվող և վաճառվող արժույթներով),

Կանոն 5. Պատվերների կատարման քաղաքականությունը

- (ա) Ընկերության Պատվերների կատարման քաղաքականությունը հաստատվում է Ընկերության գլխավոր տնօրենի կողմից:
- (բ) Ընկերության Պատվերների կատարման քաղաքականությունը ներառում է տեղեկատվություն գործարքների կնքման տարբեր վայրերի (միջոցների) մասին, ինչպես նաև այն գործոնների մասին, որոնք հաշվի են առնվում այդ վայրերի միջև ընտրություն կատարելիս:
- (գ) Ընկերությունը պետք է Հաճախորդներին տեղյակ պահի Պատվերների կատարման քաղաքականության մասին և ստանա Հաճախորդի նախնական համաձայնությունն այդ քաղաքականությունն իր նկատմամբ կիրառելու վերաբերյալ:

- (դ) Ընկերությունը վերանայում է Պատվերների կատարման քաղաքականությունը այն դեպքում, երբ կատարվել է այնպիսի զգալի փոփոխություն, որն այլևս հնարավորություն չի տալիս այդ քաղաքականության համաձայն ընտրված գործարքների կնքման վայրի միջոցով կատարել հաճախորդի Պատվերները Հաճախորդի համար հնարավոր լավագույն պայմաններով:

Կանոն 6. Հաճախորդներին հաշվետվությունների ներկայացումը

- (ա) Եթե Ընկերությունը կատարել է հաճախորդի Պատվերը, ապա պետք է անհապաղ, սակայն ոչ ուշ, քան մինչև գործարքի կնքման հաջորդ աշխատանքային օրվա ավարտը հաճախորդին տրամադրի Պատվերի կատարման մասին հաշվետվություն:
- (բ) Հաճախորդի Պատվերի կատարման մասին հաշվետվությունը առնվազն ներառում է՝
1. Ընկերության անվանումը,
  2. Հաճախորդի անունը, ազգանունը (իրավաբանական անձի դեպքում՝ անվանումը) կամ հաճախորդին նույնականացնող համարը,
  3. Գործարքի կնքման ամսաթիվը՝ հաջորդաբար նշելով տարին, ամիսը, օրը,
  4. Հաճախորդի կողմից տրված Պատվերի տեսակը (շուկայական, լիմիտային և այլն),
  5. Գործարքի տեսակը (ներքին կամ արտաքին),
  6. Հաճախորդի գնած արժույթի ISO կոդը,
  7. Հաճախորդի վաճառած արժույթի ISO կոդը,
  8. Հաճախորդի գնած արժույթի գումարը,
  9. Հաճախորդի վաճառած արժույթի գումարը,
  10. Գործարքի փոխարժեքը,
  11. Գանձվող միջնորդավճարների կամ այլ վճարների համախառն գումարը, իսկ ոչ պրոֆեսիոնալ հաճախորդի պահանջի դեպքում՝ նաև դրանց բացվածքը (ըստ յուրաքանչյուր վճարի),
  12. Հաճախորդի կողմից վճարումները կատարելու պայմանները և ժամկետը, եթե դրանց մասին հաճախորդը նախօրոք չի տեղեկացվել (բանկային հաշվեհամարը և այլն),
  13. հաշվետվության ներկայացման ամսաթիվը:
- (գ) Սույն կանոնի (ա) ենթականոնով սահմանված հաշվետվությունը ներկայացվում է Ընկերության գործադիր մարմնի ղեկավարի կողմից հաստատված ձևով:
- (դ) Եթե հաճախորդի Պատվերը կատարվում է մասնաբաժիններով, ապա Ընկերությունը հաճախորդին է ներկայացնում Պատվերի կատարման մասին հաշվետվությունը՝ ըստ յուրաքանչյուր մասնաբաժնի:
- (ե) Սույն կանոնի համաձայն հաճախորդին ներկայացվող հաշվետվությունը պետք է՝ վավերացված լինի Ընկերության գործադիր մարմնի ղեկավարի կամ վերջինիս կողմից լիազորված անձի ստորագրությամբ և Ընկերության կնիքով, բացառությամբ Տեղեկատվության փոխանցման հուսալի միջոցով էլեկտրոնային եղանակով ներկայացվող հաշվետվության, որը կարող է լինել առանց ստորագրության և կնիքի:
- (զ) Սույն կանոնով սահմանված հաշվետվությունները հաճախորդին ներկայացվում են առձեռն հանձնելու, իսկ նման հնարավորության բացակայության դեպքում

Տեղեկատվության փոխանցման հուսալի միջոցով հաճախորդին ուղարկելու միջոցով:

- (Է) Սույն կանոնով սահմանված հաշվետվության վերաբերյալ որևէ առարկություն ունենալու դեպքում Հաճախորդը պարտավոր է հաշվետվության ստացման պահից հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում դրա վերաբերյալ տեղեկացնել Ընկերությանը, հակառակ դեպքում հաշվետվությունում նշված գործարքը համարվում է Հաճախորդի կողմից ընդունված:

Կանոն 7. Եզրափակիչ դրույթներ

- (ա) Սույն կանոններով սահմանված կարգով Հաճախորդի կողմից ներկայացվող Պատվերները կարող են լինել հայերեն, իսկ Հաճախորդի ցանկության դեպքում՝ այլ լեզուներով (անգլերեն, ռուսերեն):
- (բ) Սույն կանոնները և դրա փոփոխությունները և լրացումները հաստատվում են Ընկերության բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի կողմից (եթե Ընկերության կանոնադրությամբ այլ բան սահմանված չէ) և ուժի մեջ են մտնում հաստատման պահից: